

Wiceprezes Rady Ministrów Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

---

prof. dr hab. Piotr Gliński

DMP-WA.050.3.2023.HS
Warszawa, 16 marca 2023 r.

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z 27 stycznia 2023 r. (znak: VII.6060.75.2021.MK) w sprawie naruszenia praw osób starszych w zakresie udostępniania dokumentacji osobowo-płacowej, wymaganej przy ustalaniu prawa do świadczenia emerytalnego w trybie ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm. dalej jako: unza), uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz do Marszałka Województwa Pomorskiego dotyczyło problemów związanych z wyegzekwowaniem kopii niezbędnych dokumentów wymaganych przez art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504) w zw. z § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237 poz. 1412), w sytuacji, gdy firma przechowalnicza dopuściła się zaniedbań w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, a następnie zaprzestała jej wykonywania. W przedstawionej sprawie dokumentacja osobowo-płacowa została przejęta w trybie art. 51h ust. 2 unza przez Archiwum Państwowe w Gdańsku.

Niestety, w wyniku zaniedbań podmiotu prywatnego, w tym braku środków ewidencyjnych dokumentacji, przejętej po spółce [REDAKTURA] dopiero pełne jej uporządkowanie oraz sporządzenie ewidencji pozwoli na skompletowanie akt poszczególnych pracowników. Należy dodać, iż na bieżąco są i będą realizowane wnioski klientów, których dokumentacja byłego pracodawcy została uporządkowana.

Odnosząc się do wskazanych przez Pana Rzecznika problemów działalności organów nadzoru wobec przechowawców dokumentacji osobowo-płacowej uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z art. 51j unza organem uprawnionym do kontroli, a także rozpoznawania skarg na nieprawidłowe funkcjonowanie przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przechowywania akt osobowych i płacowych pozostaje marszałek województwa, który dokonał wpisu do rejestru, tak więc kwestia ta pozostaje poza kompetencją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Nawiązując do propozycji zmian w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących czasowego przechowywania dokumentacji osobowo-płacowej pracodawców, w tym wskazanego stanowiska nr 6/2022 Konwentu Marszałków Województw z 7 kwietnia 2022 r. uprzejmie informuję, iż stanowisko w tej sprawie przedstawiłem w piśmie z 30 maja 2022 r. do Pana Andrzeja Bętkowskiego, Marszałka Województwa Świętokrzyskiego (znak DMP-WA.050.5.2022.HS) i w pełni je podtrzymuję (pismo przekazuję w załączeniu).

Należy pamiętać, że główna misja archiwów państwowych polega na gromadzeniu, zabezpieczeniu i udostępnianiu świadectw dziejów polskiego społeczeństwa i państwa, a dokumentacja osobowo-płacowa pracodawców nie stanowi co do zasady materiałów archiwalnych, wchodzących do narodowego zasobu archiwalnego, który podlega wieczystemu zachowaniu.

Obowiązki związane z czasowym przechowywaniem dokumentacji osobowo-płacowej zostały przypisane archiwom jako działania dodatkowe i interwencyjne w sytuacjach wyjątkowych, tj. zagrożenia zniszczeniem akt pracowniczych. Ustawodawca kierował się w tym przypadku troską o interes społeczny i zdecydował o przejmowaniu, w określonych skrajnych sytuacjach, przez budżet państwa realizacji obowiązków spoczywających na innych podmiotach (przechowawcach i pracodawcach). Biorąc powyższe pod uwagę i mając na względzie ustawowe zadania archiwów państwowych w zakresie działalności archiwalnej, w tym zadania związane z interwencyjnym wspieraniem systemu przechowywania dokumentacji osobowo-płacowej pragnę zapewnić, że archiwa państwowe dokładają należytej staranności w zakresie udostępniania dokumentacji osobowej i płacowej. Pragnę również zauważyć, że znaczący obszar kwestii funkcjonowania systemu przechowywania tej dokumentacji pozostaje poza kompetencjami Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a znajduje się w zakresie działu administracji rządowej *praca i zabezpieczenie społeczne*.

Z wyrazami szacunku

Piotr Gliński

Załącznik: Pismo z 30 maja 2022 r. do Pana Andrzeja Bętkowskiego, Marszałka Województwa Świętokrzyskiego (znak DMP-WA.050.5.2022.HS)